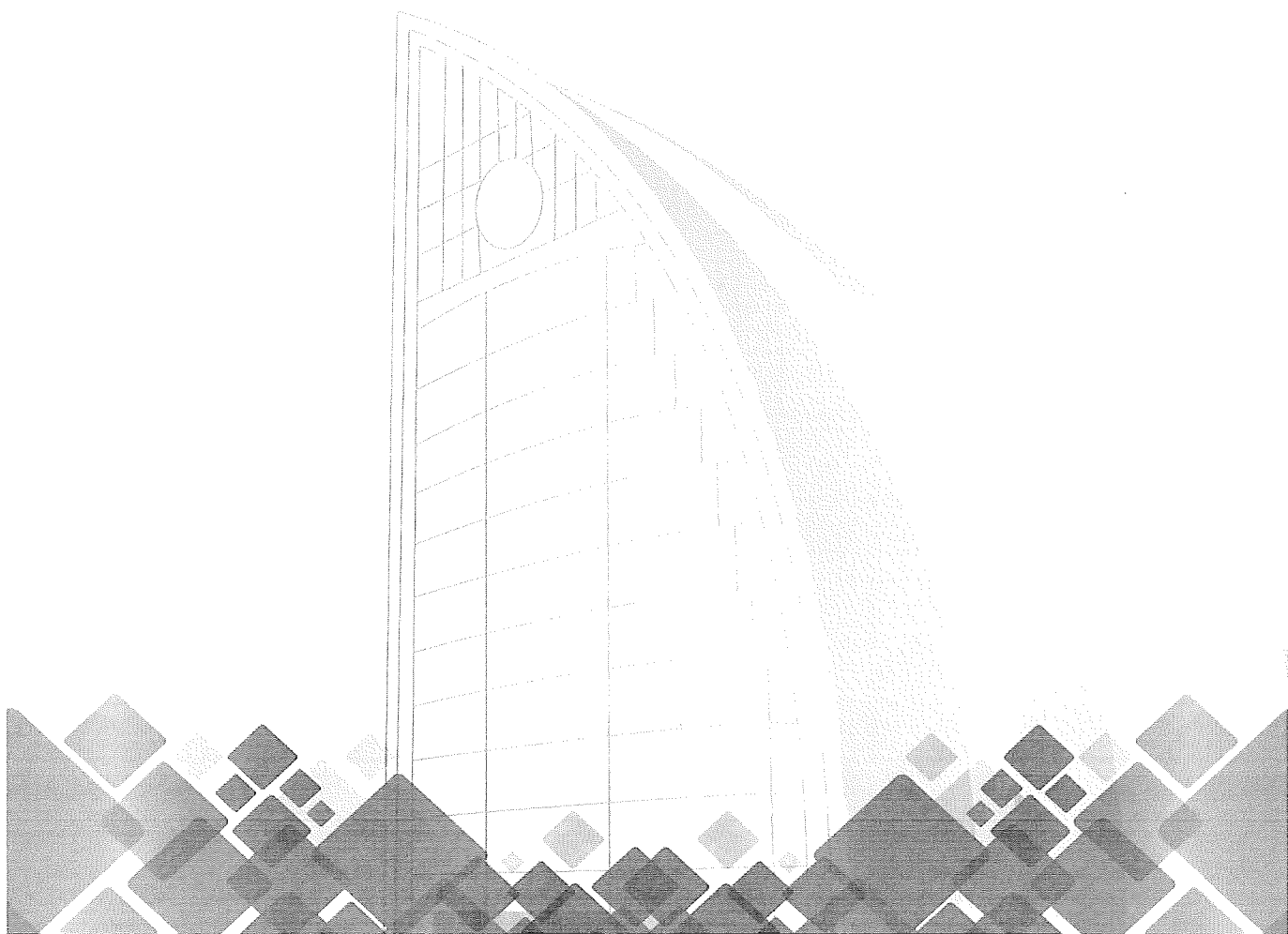


รายงานสืบเนื่องงานสัมมนาทางวิชาการนิเทศศาสตร์ การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการสื่อสาร

วันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2562 ณ โรงแรม Swissotel Ratchada





คำสั่ง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ที่ ๐๐๖ /2562

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการสื่อสารและการบริหารจัดการ ครั้งที่ 3
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประจำปีการศึกษา 2561

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ศักดิ์ ปิ่นหนึ่งเพชร	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา เขียวแก้ว	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ชัยสำเริง	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.นฤกฤต วันดีเมล์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ ศรีไสย	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงษ์	กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.นภวรรณ ต้นดีเวชกุล	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลี่ฉายา	กรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิภา ลินสุวรรณ	กรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์	กรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.वलัักษณ์กมล ช่างกมล	กรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจิตขวัญ กิจวิสาละ	กรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติกาล เจนจัด	กรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตระหนักจิต ยุทธรรยง	กรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม	กรรมการ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ ถัดราติชาติ	กรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์	กรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรตล แก้วประเสริฐ	กรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ ศรีไสย	กรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภารัตน์ พงษ์สุราลัย	กรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ	กรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวัต ลิ้มปัทมาชัยกุล	กรรมการ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ ประจักษ์เนตร	กรรมการ
25. ดร.มานะ ตีรยาภิวัฒน์	กรรมการ
26. ดร.พัชรา เอี่ยมกิจการ	กรรมการ

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการสื่อสาร ครั้งที่ 3 ปี 2562

27. ดร.ทัศนีย์ เกริกกุลธร	กรรมการ
28. ดร.ปริญญา หุ่นโพธิ์	กรรมการ
29. ดร.สุจิตรา เปลียนรุ่ง	กรรมการ
30. ดร.สุธี เผ่าบุญมี	กรรมการ
31. ดร.โสภาค พาณิชพาพิบูล	กรรมการ
32. ดร.ศิธ วงศ์อาษา	กรรมการ
33. ดร.ปรีชญา แม้นมิตร	กรรมการ
34. ดร.ณัทภัฏ ปั่นจาด	กรรมการ
35. ดร.วิโรจน์ สุทธิสีมา	กรรมการ
36. ดร.ปรีชญา เปี่ยมการุณ	กรรมการ
37. ดร.ณรงค์ ศรีเกรียงทอง	กรรมการ
38. ดร.พิมพ์พรรณ ไชยพันธ์	กรรมการ
39. ดร.วิริยะ โพธิ์วิจิตร	กรรมการ
40. ดร.อัญชลี พิเชษฐพันธ์	กรรมการ
41. ดร.ธีรดา จงกลรัตนภรณ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการมีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการจัดการประชุมวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีคุณภาพในระดับชาติ รวมถึงหน้าที่ในการพิจารณาบทความและสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาบทความ

สั่ง ณ วันที่ 29 มีนาคม 2562



(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลสุข)

คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย



(อาจารย์ ดร.โสภาค พาณิชพาพิบูล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการสื่อสาร ครั้งที่ 3 ปี 2562

ความต้องการและแรงจูงใจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

Need and Motivation which Affected Quality of Life of Government Officials
in Amphur Muang, Kanchanaburi Province

จุฬามาศ แสงฉาย¹ และ จิตพนธ์ ชุมเกต²

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการที่อยู่ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จำนวน 350 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ด้านความต้องการดำรงอยู่ พบว่าการเลือกซื้อประกันชีวิต/อัครภัย/ประกันรถยนต์เป็นการลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ พบว่ามีความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเพื่อเป็นการเลี้ยงตอบแทนผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่บ่อยครั้ง และความต้องการเจริญก้าวหน้า พบว่าต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในการทำงาน ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่เป็นอยู่ให้มากขึ้น 2) แรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ แรงจูงใจภายใน พบว่า มักเกิดความพึงพอใจเสมอเมื่อได้ซื้อสินค้า/บริการตามความต้องการของตนเอง และแรงจูงใจภายนอก พบว่า ดารา/นักร้อง/Net idol มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย 3) ความต้องการและแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ความต้องการของข้าราชการ แรงจูงใจ คุณภาพชีวิตและการเป็นหนี้ พฤติกรรมผู้บริโภค ข้าราชการ

Abstract

The objectives of this research were 1) aimed to conduct a needs and motivations on quality of life of government officials in Mueang District Kanchanaburi Province 2) to study quality of life of government officials in Mueang District Kanchanaburi province 3) to Study of the Relationship between needs and motivation on quality of work life factors contributing to work efficiency of government officials in Mueang District Kanchanaburi Province. A sample from 350 government officials who work for Department of Local Administration of Mueang District Kanchanaburi province were selected. The instruments used in the study were questionnaires. The statistics used were percentage, arithmetic mean, standard deviation.

The results showed that 1) the needs that affect the quality of life of government officials in Muang, Kanchanaburi, including the needs of existence found that choosing to buy life insurance / fire insurance / car insurance reduces the risk of living, Relationship needs found that there was a need to spend in order to raise the subordinate often. And the need for progress found that they wanted to be trained in work which will increase the chances of progress in the career. 2) Motivation that affects the quality of life of government officials in Muang, Kanchanaburi, including internal motivation found that the satisfaction was always achieved when purchasing products / services according to their own needs. And external motivation found that celebrities / singers / Net idol have influence on spending. 3) needs and motivation is related to the quality of life of government officials in Muang, Kanchanaburi at a high level and in the same direction with statistical significance at 0.01 level.

Keyword: Government officials needs Motivation Quality of life and debt Consumer behavior Government officials

บทนำ

ปัจจุบันความต้องการของมนุษย์มีอยู่อย่างไม่จำกัด ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม หรือเกือบจะทุกๆด้านของการดำรงชีวิต และเมื่อมนุษย์เกิดความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว มนุษย์จะพยายามหาวิธีต่างๆเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น เมื่อเป็นที่พึงพอใจในสิ่งนั้นๆ แล้ว มนุษย์ก็จะเกิดความต้องการในด้านอื่นๆตามมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อาจจะเป็นความต้องการที่เกิดจากตัวเอง คนรอบข้างกระตุ้น หรือเกิดความต้องการตามกระแสนิยมจากสื่อต่างๆที่ได้รับมาจากหลายแหล่งข้อมูล เพราะข้อมูลข่าวสารต่างๆในยุคปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีการพัฒนาด้าน แอปพลิเคชันทางการสื่อสาร รวมถึงด้านอินเทอร์เน็ตที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันและในอนาคต สิ่งเหล่านี้ก็มักจะมากระตุ้นให้ตัวเราเกิดความต้องการต่างๆ ขึ้นมา โดยเป็นเหมือนแรงจูงใจทำให้เกิดความต้องการ

จากข้อมูลของศูนย์วิจัยเศรษฐกิจธุรกิจ หรือไออีซี ธนาคารไทยพาณิชย์ (2560) ที่ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคในประเทศ เพื่อให้เข้าใจถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการบริโภคทั้งในด้าน โลฟิสสไตล์ รูปแบบสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องการ รวมถึงสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นประเด็นที่ภาคธุรกิจจับตามองและปรับตัวเพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในยุค 4.0 ได้อย่างทันท่วงที โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5,701 ตัวอย่าง กว่า 67% เป็นผู้หญิง และ 33% เป็นผู้ชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 31-41 ปี เป็นพนักงานบริษัทกว่า 48% รองลงมาคือราชการและรัฐวิสาหกิจ 14% และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ 3-5 หมื่นบาท 51% อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯและอีก 49% อยู่ในต่างจังหวัด พบว่าผู้บริโภคในปัจจุบันมีการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการด้าน โลฟิสสไตล์มากขึ้น ซึ่งกลุ่มคนรุ่นใหม่และผู้ที่มีรายได้สูงยังมีการใช้จ่ายนอกบ้านมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ขณะที่กลุ่มผู้สูงวัยจะเน้นความเป็นอยู่ที่ดี และให้ความสำคัญกับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม หากมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะใช้จ่ายไปกับการท่องเที่ยวเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือการปรับปรุงที่อยู่อาศัย และการออกไปทานอาหารนอกบ้าน (วิธาน เจริญผล, 2560)

ปัจจุบันเรามากจะได้ยินว่าคนไทยมีค่านิยมชอบใช้ของต่างประเทศ ชอบเลียนแบบชาวต่างประเทศโดยรับเอาวัฒนธรรมของต่างประเทศเข้ามามาก โดยลืมนึกถึงถึงความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งคำว่า “ค่านิยม” ถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือสิ่งอื่นใดก็ตามที่เป็นตัวกำกับหรือควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในสังคมนั้นๆ ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจทางการตลาดขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับค่านิยมเป็นสำคัญ ดังนั้น ค่านิยมจึงเกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นด้วยวิธีที่มีมาตรฐาน ซึ่งบุคคลจะถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุค่านิยม และความเกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมผู้บริโภคและกลยุทธ์ทางการตลาด ในขณะที่แต่ละชั้นของสังคมจะมีลักษณะของค่านิยมและพฤติกรรมในการบริโภคที่แตกต่างกันออกไป (พิมพา หิรัญกุล, 2551)

ด้วยเหตุนี้แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้มนุษย์เกิดความต้องการ เนื่องจากเปรียบเทียบแรงกระตุ้น/ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ (วิทวัส รุ่งเรืองผล, 2556) แรงจูงใจสามารถเกิดขึ้นจากกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาจจะไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มเดียวกับผู้บริโภค แต่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอย่างมาก กลุ่มอ้างอิงโดยส่วนใหญ่จะหมายถึงบุคคลสาธารณะ เช่น ดารา นักร้อง นักกีฬา นักธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งในหลายๆคนสามารถควบคุมการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการได้ แต่ก็มีอีกหลายคนที่ไม่สามารถควบคุมการใช้จ่ายเพื่อมาตอบสนองความต้องการนั้นได้ นั่นเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะการกู้ยืม และเกิดการเป็นหนี้ อาจจะเป็นการกู้ยืมกับสถาบันการเงิน หรือการกู้ยืมนอกระบบ เพื่อซื้อความต้องการที่เกิดขึ้นนั้นให้สมบูรณ์

จากพฤติกรรมความต้องการดังกล่าวนี้ ได้มีการสำรวจข้อมูลในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2560 พบว่าครัวเรือนที่มีหนี้สินมีร้อยละ 51.0 โดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 177,128 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ในครัวเรือน (ร้อยละ 76.1) คือใช้ในการอุปโภคบริโภคร้อยละ 40.3 ซื้อมบ้าน/ที่ดินร้อยละ 34.0 และหนี้เพื่อใช้ในการศึกษามีเพียงร้อยละ 1.8 เท่านั้น สำหรับหนี้เพื่อใช้ในการลงทุนและอื่นๆ พบว่าเป็นหนี้ที่ใช้ทำการเกษตรร้อยละ 12.9 และใช้ทำธุรกิจร้อยละ 10.5 ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาเหตุของการเป็นหนี้ส่วนใหญ่นำมาใช้ในครัวเรือน ซึ่งเป็นการก่อหนี้ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ แต่ในทางกลับกันการก่อหนี้เพื่อทำธุรกิจ และทำการเกษตร ซึ่งเป็นการก่อหนี้เพื่อการลงทุนที่ก่อให้เกิดรายได้นั้นก็กลับมีสัดส่วนที่น้อย ทำให้รายได้ของครัวเรือนกลับคืนมาน้อยแตกต่างกับหนี้สินที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

นอกจากนี้ครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบ และนอกระบบ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2560 พบว่าครัวเรือนทั่วประเทศเป็นหนี้ประมาณ 11 ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.0 ของครัวเรือนทั้งหมด ส่วนใหญ่ครัวเรือนเป็นหนี้ในระบบ โดยครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบอย่างเดียวร้อยละ 89.2 และครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบร้อยละ 4.6 สำหรับครัวเรือนที่มีหนี้นอกระบบอย่างเดียว มีเพียง 6.2 และพบว่าจำนวนเงินเฉลี่ยที่เป็นหนี้ในระบบสูงกว่าหนี้นอกระบบถึง 35 เท่า (172,188 บาท และ 4,940 บาท ตามลำดับ) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาด้านคุณภาพชีวิตและการเป็นหนี้ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการและแก้ปัญหาของข้าราชการเกิดภาระหนี้สูงเกินความจำเป็นในหน่วยงานราชการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความต้องการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ
2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้เสนอทฤษฎี ERG ซึ่งเน้นการทำงานให้เกิดความพึงพอใจตามความต้องการของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นตอนนี้ว่าจะเกิดผลก่อนหรือหลัง และความต้องการบางอย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ดังนี้

1. ความต้องการดำรงชีวิต (Existence Need) หรือ E ความต้องการในกลุ่มนี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการทางร่างกายและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตซึ่งเปรียบเทียบกับความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow)
2. ความต้องการสัมพันธ์ (Relatedness Need) หรือ R เป็นความต้องการทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงานและคนที่ต้องการจะมีความสัมพันธ์ด้วยความต้องการกลุ่มนี้เทียบได้กับความต้องการสังคมและความต้องการการยอมรับนับถือตามทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow)
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Need) หรือ G เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตามศักยภาพสูงสุดเทียบได้กับความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน และความต้องการยอมรับนับถือในตนเองตามทฤษฎี มาสโลว์ (Maslow) (วรางคณา ชับซ้อน, 2559)

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) (Davies, Banyard, Norman, & Winder, 2010) ให้ความหมายแรงจูงใจไว้ว่าเป็นกลไกหรือ กระบวนการ ที่ กระตุ้นให้บุคคลกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งแรงจูงใจหลักของบุคคล อาจจะไม่สามารถมองเห็นได้ ชัดเจน แต่ต้องอาศัยการศึกษาและการสังเกตอย่างรอบคอบ แรงจูงใจอยู่ในตัวบุคคลเป็นพลัง ผลักดันที่ทำให้บุคคลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จ

ลักษณะของแรงจูงใจมี 2 ลักษณะดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการฯลฯ สิ่งต่างๆดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวรเช่นคนงานที่เห็นองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัวเขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การ และองค์การบางแห่งขาดทุนในการดำเนินการก็ไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนที่ดีแต่ด้วยความผูกพันพนักงานก็ร่วมกันลดค่าใช้จ่ายและช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือยกย่อง แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

(ศิริพรรณ รักษาภักดี, 2554) ได้ให้ความหมาย ของคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตของบุคคลที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับอัตภาพ อยู่ในกรอบและระเบียบแบบแผนวัฒนธรรมที่ดีงามตามมาตรฐานที่ยอมรับ ของสังคม พร้อมทั้งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง

(อารดา ธีระเกียรติกำจร, 2554) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง การ รับรู้ความพึงพอใจและการรับรู้สถานะในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมด้านสุขภาพร่างกายและด้านจิตใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นหนี้

ปัญหาหนี้สินอาจเกิดจากรายได้ลดลงและรายจ่ายเพิ่มขึ้น เช่น การว่างงาน สมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ คดีความ ภัยพิบัติ การหย่าร้างหรือสูญเสียคู่ชีวิต เป็นต้น ปัจจุบันสัดส่วนระหว่างหนี้สินและรายได้ในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ทำให้ครัวเรือนมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาหนี้สิน

การบริโภคและการใช้จ่ายมากเกินไปหรือเกินฐานะเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาหนี้สิน ผู้บริโภคบางส่วนเป็นหนี้จากการใช้จ่ายเพื่อแสวงหาความสุขความเพลิดเพลิน การยอมรับทางสังคมหรือเพื่อคลายความทุกข์ ความเครียด ปัญหาหนี้สินจะเกิดขึ้นได้ง่ายในผู้บริโภคที่มีบุคลิกภาพ เช่น ผู้ที่เป็นวัตถุนิยม มีนิสัยเสพติดการซื้อ มี

ทัศนคติต่อการเป็นหนี้ ชอบแสวงหาความเสี่ยง ให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากกว่าอนาคต หรือมองอนาคตในแง่ดีเกินไป มีการใช้จ่ายเงินในอนาคต เพราะคาดว่าจะมีรายได้มั่นคงหรือรายได้เพิ่มขึ้น

ปัญหาอาจเกิดจากผู้บริโภคมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการการเงินต่ำ ทำให้เลือกแหล่งสินเชื่อที่มีต้นทุนสูง เสียเปรียบในการเจรจาต่อรอง และมีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น โอกาสเกิดปัญหานี้สูงขึ้นในกลุ่มผู้บริโภคที่มีความอ่อนไหว เช่น ผู้บริโภคอายุน้อย สูงอายุ หรือมีรายได้ต่ำ เพราะนอกจากมีความรู้ที่น้อย มักมีทรัพยากรและแหล่งให้ความช่วยเหลือทางการเงินจำกัด และถูกหว่านล้อมได้ง่ายหรือตัดสินใจด้วยอารมณ์

ครัวเรือนมีเหตุผลในการกู้ยืมหลายประการในช่วงต้นของวงจรชีวิตครัวเรือนส่วนใหญ่จะเป็นหนี้จากการใช้จ่ายในการดำรงชีวิต (Consumption motives) เช่น การซื้อและตกแต่งที่อยู่อาศัย การซื้อพาหนะ การศึกษาของตนเองหรือคนในครอบครัว การซื้อสินค้าคงทน (เครื่องเรือน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก) การท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้บริโภคอาจมีการกู้ยืมเงินฉุกเฉิน (Contingent motives) เพื่อแก้ปัญหาภัยพิบัติ การรักษาพยาบาล หรือเมื่อค่าใช้จ่ายเพิ่มหรือรายได้ลดลงอย่างกะทันหัน ผู้บริโภคอาจเป็นหนี้จากการลงทุน (Investment motives) เช่น การทำธุรกิจ การเก็งกำไรหุ้น ทองคำ หรืออสังหาริมทรัพย์ ผู้บริโภคอาจเป็นหนี้เพราะอิทธิพลทางสังคม (Social motives) เช่น การบริโภคเพื่อกำหนดสถานภาพหรือความประทับใจแก่คนในสังคม การซื้อตามคำแนะนำของกลุ่มอ้างอิง และผู้บริโภคอาจเป็นหนี้เพราะมีเครดิตให้ใช้ (Utilization of opportunity) เช่น การมีบัตรเครดิต หรือการกู้ใหม่มาชำระหนี้เก่า

สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของข้าราชการ

สวัสดิการ คือ ค่าตอบแทนที่ทางราชการจัดให้แก่ราชการในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กร เพื่อช่วยให้มีความมั่นคงในชีวิต ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล โดยสวัสดิการของข้าราชการพลเรือนสามัญทั้งที่กำหนดให้เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

ค่าตอบแทนที่ข้าราชการได้รับจากทางราชการ นอกเหนือจากเงินเดือนซึ่งเป็นการตอบแทนให้ตามค่าของงานในแต่ละตำแหน่งแล้ว ยังมีสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ อีกด้วย โดยสวัสดิการเป็นการให้ค่าตอบแทนเพื่อช่วยให้ข้าราชการมีความรู้สึกสะดวกสบายและความมั่นคงในการดำรงชีวิต ส่วนประโยชน์เกื้อกูลนั้น เป็นการให้ค่าตอบแทนเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน โดยทั้งสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล ตลอดจนจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามารับราชการและรักษาบุคคลเหล่านั้นให้อยู่ในระบบราชการ (ไพรัช สร้างสิน, 2559)

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าปัญหาหนี้ในสังคมไทย นั้นจะเป็นเรื่องใกล้ตัวมากขึ้นทุกที ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความง่ายของการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ อาชีพหรือฐานะในสังคมที่เอื้อต่อการเป็นหนี้ พฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยตามกระแสนิยม ส่งผลต่อการเป็นหนี้

งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้สิน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ สามารถนำมาสร้างองค์ความรู้ได้ว่า ความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีนั้น ประกอบด้วยสาเหตุและปัจจัยทางด้านใดบ้าง ทำให้ทราบสาเหตุที่แท้จริงของการเป็นหนี้และปัญหาที่เกิดจากการเป็นหนี้ได้ ซึ่งจากความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานนี้จะนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม กำหนดกรอบในการวิจัย และใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนการพิสูจน์ สมมุติฐาน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และกำหนดนโยบาย ในการแก้ไขปัญหา การเป็นหนี้ของข้าราชการ ได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ต่อไปในอนาคต สำหรับผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินของข้าราชการ

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากข้าราชการสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการที่อยู่ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี สาเหตุในการเลือกประชากรจากพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลุ่ม ประชากรที่มีความหลากหลายของหน่วยงาน และหลากหลายสภาพแวดล้อมการทำงาน มีทั้งหมด 15 หน่วยงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยมีระดับความเชื่อมั่นทางสถิติอยู่ที่ร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง ร้อยละ 5 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยได้ 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการประมวลความคิดจาก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีทั้งคำถามปลายปิด และปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ครอบคลุมลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามปัจจัยด้าน ความต้องการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ สอบถามปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ

ข้าราชการ สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการดำเนินชีวิตของข้าราชการ สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการ และข้อเสนอแนะ

สำหรับการแปลผลความหมายมีดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจน้อย, ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจมาก, ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.00 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.14 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.29 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 64.29 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.14 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 59.71

2. ข้อมูลพฤติกรรมด้านการดำรงชีวิตของข้าราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหนี้สินหรือเคยมีหนี้สิน 500,001 – 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.71 กู้ยืมเงินในรอบปีเป็นครั้งที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 84.29 กู้ยืมเงินเพื่อซื้อยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 31.71 กู้ยืมเงินจากธนาคารออมสิน คิดเป็นร้อยละ 23.14 และไม่มั่นใจว่าจะกู้ยืมเงินในอนาคตหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 76.29

3. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความต้องการ

3.1. ด้านความต้องการการดำรงอยู่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การเลือกซื้อประกันชีวิต/ อັคคีภัย/ ประกันรถยนต์เป็นการลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิต สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.27 S.D. = 0.83) รองลงมา คือ ยึดถือหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ย = 4.26 S.D. = 0.89) ยอมจ่ายเงินที่มากกว่าเพื่อแลกกับสินค้า/บริการที่มีมาตรฐานและปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย = 4.24 S.D. = 0.79) มีการออมเงินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นเงินเก็บในวัยเกษียณ เช่น LMF RTF เงินฝากประจำ ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ย = 4.23 S.D. = 0.84) และใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ค่าเฉลี่ย = 4.13 S.D. = 0.83) ตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งห้าข้อระดับ

ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นเรื่องใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ย = 4.23 S.D. = 0.36 ซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2. ด้านความต้องการความสัมพันธ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเพื่อเป็นการเลี้ยงตอบแทนผู้ได้บังคับบัญชาอยู่บ่อยครั้ง สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.01 S.D. = 1.00) รองลงมา คือ ต้องการมีสินทรัพย์/หลักประกันต่างๆเป็นของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 4.00 S.D. = 0.98) ต้องออกงานของคนรู้จักทางสังคมอยู่บ่อยครั้ง เช่น งานแต่ง งานบวช งานบุญ (ค่าเฉลี่ย = 3.95 S.D. = 1.03) ตำแหน่งหน้าที่การทำงานทำให้ท่านต้องเป็นฝ่ายดูแลผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชาอยู่บ่อยครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 3.95 S.D. = 0.98) และมักไปงานเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อนๆอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.91 S.D. = 0.94) ตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งห้าข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ย = 3.97 S.D. = 0.40 ซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3.3. ด้านความต้องการเจริญก้าวหน้าพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในการทำงาน ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่เป็นอยู่ให้มากขึ้น สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.97 S.D. = 0.98) รองลงมา คือ ต้องการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่เคารพต่อคนรอบข้าง (ค่าเฉลี่ย = 3.97 S.D. = 0.87) ต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านการเป็นผู้นำที่ดีต่อผู้ได้บังคับบัญชา (ค่าเฉลี่ย = 3.95 S.D. = 1.05) มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง เช่น ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.92 S.D. = 1.06) และมีความต้องการที่จะเสริมสร้างบุคลิกภาพให้พร้อมต่อความสำเร็จที่กำลังจะเกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.85 S.D. = 0.98) ตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งห้าข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ย = 3.93 S.D. = 0.37 ซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ

4.1. ด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มักเกิดความพึงพอใจเสมอเมื่อได้ซื้อสินค้า/บริการตามความต้องการของตนเอง สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.10 S.D. = 0.90) รองลงมา คือ มักใช้จ่ายตามความคิดเห็นอันสมควรของตนเองเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 4.08 S.D. = 0.96) มักจะใช้จ่ายตามความต้องการของท่านโดยไม่คำนึงถึงรายรับแต่ละเดือน (ค่าเฉลี่ย = 4.07 S.D. = 1.01) มักจะใช้จ่ายตามความสนใจของตนเองเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.96 S.D. = 0.98) และมักจะใช้จ่ายเฉพาะความจำเป็นในชีวิตประจำวันเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.93 S.D. = 1.04) ตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งห้าข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ย = 4.03 S.D. = 0.44 ซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4.2. ด้านแรงจูงใจภายนอก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ดารา/นักร้อง/Net idol มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.06 S.D. = 1.00) รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงานและคนใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.05 S.D. = 0.90) การโฆษณา/รีวิวสินค้า อาหาร สถานที่ท่องเที่ยว ในสังคมออนไลน์มี

อิทธิพลต่อการใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.02 S.D. = 1.02) กระแสละคร/ภาพยนตร์ มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.00 S.D. = 0.99) และสื่อสังคมต่างๆ มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.97 S.D. = 1.06) ตามลำดับ ทั้งนี้ทั้งห้าข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ย = 4.02 S.D. = 0.43 ซึ่งระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

5. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของข้าราชการ

ด้านคุณภาพชีวิตของข้าราชการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ค่าชดเชยและการสนับสนุนค่ารักษาพยาบาลมีความเหมาะสมทั้งของตนเองและครอบครัว สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.18 S.D. = 1.00) รองลงมาคือ รายได้ของข้าราชการเพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวันของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 4.17 S.D. = 0.95) ถึงแม้มีภาระใช้จ่ายหลายอย่าง แต่คุณภาพชีวิตโดยรวมเป็นไปในทางที่ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.17 S.D. = 0.89) การเป็นหนี้ไม่ได้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของแยลง (ค่าเฉลี่ย = 4.16 S.D. = 0.94) รายได้ของข้าราชการอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อความต้องการในชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย = 4.15 S.D. = 0.84) มีความไม่พึงพอใจกับการใช้ชีวิตโดยยังคงมีภาระหนี้สินอยู่ (ค่าเฉลี่ย = 4.13 S.D. = 0.92) การเป็นหนี้ทำให้สภาพคล่องทางการเงินด้อยลง (ค่าเฉลี่ย = 4.12 S.D. = 0.96) การเป็นหนี้สามารถสร้างทรัพย์สินได้ เช่น การทำสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถยนต์ (ค่าเฉลี่ย = 4.11 S.D. = 0.98) สวัสดิการของข้าราชการสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 4.08 S.D. = 0.90) และการประกอบอาชีพข้าราชการก่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิต (ค่าเฉลี่ย = 4.05 S.D. = 0.98) ตามลำดับ

6. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยด้านความต้องการและปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยด้านความต้องการและปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยหลายตัวแปร (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการ Enter

โดยกำหนดให้ Y = คุณภาพชีวิตของข้าราชการ X_1 = ความต้องการการดำรงอยู่ X_2 = ความต้องการความสัมพันธ์ X_3 = ความต้องการเจริญก้าวหน้า X_4 = แรงจูงใจภายใน และ X_5 = แรงจูงใจภายนอก

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความต้องการการดำรงอยู่ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ($\beta = 0.129, p < 0.01$) ความต้องการความสัมพันธ์ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ($\beta = 0.173, p < 0.01$) ความต้องการเจริญก้าวหน้าส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ($\beta = 0.172, p < 0.01$) แรงจูงใจภายในส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ($\beta = 0.400, p < 0.01$) และแรงจูงใจภายนอกส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ($\beta = 0.151, p < 0.01$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้สมการถดถอยดังกล่าวมีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 50.85%

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความต้องการและแรงจูงใจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการของมนุษย์ ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้เสนอทฤษฎี ERG ซึ่งเน้นการทำงานให้เกิดความพึงพอใจตามความต้องการของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นตอนว่าจะเกิดผลก่อนหรือหลัง และความต้องการบางอย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ แบ่งได้เป็น 3 ด้านได้แก่ 1) ความต้องการการดำรงอยู่ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าข้าราชการสนใจเรื่องการเลือกซื้อประกันชีวิต/อสังหาริมทรัพย์/ประกันรถยนต์เป็นการลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิตมากที่สุด รองลงมา คือ ยึดถือหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และยอมจ่ายเงินที่มากกว่าเพื่อแลกกับสินค้า/บริการที่มีมาตรฐานและปลอดภัย ตามลำดับ 2) ความต้องการความสัมพันธ์ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าข้าราชการมีความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเพื่อเป็นการเลี้ยงตอบแทนผู้ได้บังคับบัญชาอยู่บ่อยครั้ง มากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการมีสินทรัพย์/หลักประกันต่างๆเป็นของตนเอง และต้องออกงานของคนรู้จักทางสังคมอยู่บ่อยครั้ง เช่น งานแต่ง งานบวช งานบุญ ตามลำดับ 3) ความต้องการเจริญก้าวหน้า โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าข้าราชการต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในการทำงาน ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่เป็นอยู่ให้มากขึ้น มากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่เคารพต่อคนรอบข้าง และต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านการเป็นผู้นำที่ดีต่อผู้ได้บังคับบัญชา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ ปรีชา วิทยารณ (2559) ที่พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดหนี้สินของ โดยมีมูลเหตุ 3 ด้าน คือ ด้านความต้องการ ด้านค่านิยม และด้านพฤติกรรม

2. การศึกษาด้านแรงจูงใจ แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีปัจจัยด้านแรงจูงใจทั้งภายนอกและภายใน ในระดับมาก ซึ่งส่งผลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ โดยด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มักเกิดความพึงพอใจเสมอเมื่อได้ซื้อสินค้า/บริการตามความต้องการของตนเอง สูงที่สุด และด้านแรงจูงใจภายนอก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ดารา/นักร้อง/Net idol มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย สูงที่สุด

3. ผลการศึกษาด้านคุณภาพชีวิตของข้าราชการ เห็นว่า ถึงแม้มีภาระใช้จ่ายหลายอย่าง แต่คุณภาพชีวิตโดยรวมเป็นไปในทางที่ดี การเป็นหนี้ไม่ได้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของแย่ลง การเป็นหนี้สามารถสร้างทรัพย์สินได้ หนี้สินของข้าราชการส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่สร้างความมั่นคงให้แก่ข้าราชการ ได้แก่การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อยานพาหนะ กู้ยืมเงินเพื่อชำระหนี้สินเดิมที่มีดอกเบี้ยสูงกว่า กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหรือซ่อมแซมที่อยู่ และกู้ยืมเงินเพื่ออุปโภค/บริโภค ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าข้าราชการจะมีเงินกู้รวมมากเพียงใด และถึงแม้การเป็นหนี้ทำให้สภาพคล่องทางการเงินด้อยลง ก็ไม่ส่งผลให้คุณภาพชีวิตแย่ลง เพราะการเป็นหนี้สามารถสร้างทรัพย์สินให้แก่ข้าราชการได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานราชการในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีการจัดสรรเงินกู้ยืมเพื่อช่วยเหลือข้าราชการในสังกัดตนเองในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่พนักงาน ทั้งนี้ต้องมีการคัดกรองความจำเป็นในการให้สวัสดิการนี้ด้วยเช่นกัน

2. หน่วยงานราชการในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดทำ Memorandum of Understanding (MOU) หรือ เอกสารหนังสือบันทึกข้อตกลง กับสถาบันการเงิน เพื่อเป็นทางเลือกแก่พนักงานในสังกัดตนเอง ในการเลือกใช้สินเชื่อสวัสดิการตามความเหมาะสมของประเภทการสินเชื่อ

3. หัวหน้าหน่วยงานแต่ละหน่วย ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการควบคุมการก่อหนี้ใหม่ของพนักงาน ด้วยการออกหนังสือรองสิทธิการกู้เงินทุกครั้ง เมื่อจะมีการขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน รวมถึงเงินสวัสดิการของหน่วยงานเอง เพื่อจะสามารถช่วยแก้ปัญหาภาวะหนี้สินได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงแนวทางการแก้ปัญหาของข้าราชการ ด้านคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวของข้าราชการในการดำเนินชีวิต

2. ควรศึกษาถึงความต้องการด้านอื่นๆ เพื่อให้ได้ผลความต้องการที่แท้จริง และนำมาวิเคราะห์สาเหตุได้อย่างถูกต้องแม่นยำต่อการส่งผลด้านคุณภาพชีวิตของข้าราชการ

3. เนื่องจากงานวิจัยนี้ศึกษาความต้องการและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จึงควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างข้าราชการในเขตอื่นๆหรือหน่วยงานอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับผลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

บรรณานุกรม

Davies, M. N., Banyard, P., Norman, C., & Winder, B. (2010). Essential Psychology: A Concise Introduction: SAGE.

- Yamane, Taro. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.
- ไพรัช สร้างถิ่น. (2559). ประมวลกฎหมายระเบียบปฏิบัติคำสั่งหนังสือสั่งการเกี่ยวกับเงินสวัสดิการ (5 ed.): ม.ป.ท.
- ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). กระบวนการแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์ หิรัญกิตติ. (2558). คำนิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนไทย. *RMUTT Global Business and Economics Review*, 1(1).
- วรางคณา ชับซ้อน. (2559). อิทธิพลของคุณลักษณะ บุคลิกภาพ บรรยากาศองค์กร และความพึงพอใจในงานที่มีต่อการปรับตัวในการทำงานของครูต่างชาติในเครือโรงเรียนสองภาษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะบริหารธุรกิจ. วิชาเอกธุรกิจระหว่างประเทศ.
- วิวัฒน์ รุ่งเรืองผล. (2556). ปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสังหาริมทรัพย์. บริษัท อินเทลลิเจนท์ มัลติมีเดีย จำกัด.
- วิธาน เจริญผล. (2560). ไทยพาณิชย์แนะกลยุทธ์มัดใจผู้บริโภค 4.0. Retrieved from <https://www.posttoday.com/finance/news/499381>
- ศิริพรรณ รักษาภักดี. (2554). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราวัยทองนิเวศน์ = Quality of life among the elderly in Wai Thong Nivet Home.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). สถิติรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน. Retrieved from <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>
- อารดา อีระเกียรติกำจร. (2554). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 4(2), 1-19.